

Dominique de Villepin, primer ministre i hereu natural de Jacques Chirac a la presidència de la República, encarna la tradició de *grandeur* pròpia del gaullisme.

Un pacient i dos impacients

L'accident cardiovascular del president francès Jacques Chirac ha precipitat les accions dels que el volen succeir com a candidats a la Presidència. El primer ministre, Dominique Villepin, s'ha convertit en el seu hereu natural, però Nicolas Sarkozy, el principal rival de Chirac dins del seu partit, el segueix de prop.

Estirat, ulls clucs, amb el termòmetre a la boca, ben acotxat i unes flors sobre la tauleta de nit, el president Chirac és vigilat per dos voltors que posen les seves grapes al peu del llit. Aquest és el dibuix de Guillem, el millor caricaturista polític de l'estat francès, amb el qual obria el diari *Liberation* la seva edició del dilluns 5 de setembre. Després, com en el film de Hitchcock, altres voltors s'han sumat als esmentats: el sobiranista conservador Philippe de Villiers, el sobiranista gaullista Nicolas Dupond-Aignan, el centrista i europeista François Bayrou o els socialistes Laurent Fabius i Jack Lang, a més d'un José Bové que ofereix els seus mèrits com a presidenciable al millor postor de l'esquerra radical.

Fins a l'"accident vascular cerebral" de Jacques Chirac, aquest entretenia encara el rumor que el 2007 podia representar-se a l'elecció presidencial, manera de tenir quiets i callats els del seu bàndol. Des de fa dos anys, és a dir, des que en té setanta, Chirac ha deixat de celebrar els seus aniversaris i encara que tothom sap que és una mica dur d'orella, Chirac evita curiosament que el retratin amb audífon i deixa que el seu gabinet desmenteixi qualsevol problema de sordesa. L'estiu del 2003, durant la canícula que va accelerar la mort de 15.000 vellets o malalts, el president va romandre silenciós i sense deixar-se veure, a l'inrevés del que fa habitualment. El rumor pretén afirmar que durant les seves vacances al Quebec es va fer operar i que precisament perquè es trobava a la sala d'operacions o convalescent no va poder llegir ni tan sols un comunicat "compassional". I els experts en chiraquisme recorden també que l'any 2000 l'aspecte del president va fluctuar, inflant-se i desinflant-se com si li haguessin subministrat cortisona. Altres, menys maliciosos, atribueixen els canvis de pes als excessos de Coronas, la cervesa preferida de Chirac, que en beu sense parar, és a dir, de la mateixa manera que menja.

Però dels rumors s'ha passat a una hospitalització real. Els problemes de salut de Chirac recorden a tothom l'edat del capità i fan evident que aquest, el 2007, haurà de jubilar-se. Els resultats del referèndum sobre la Constitució europea, amb un "no" que també desautoritzava al president, ja havien fet

evident que Chirac no era el millor candidat de la dreta, però ell deixava planar el dubte sobre les seves intencions i, excepte Sarkozy, ningú no s'atrevia a manifestar en veu alta les seves ambicions per por de despertar l'instint assassí de Chirac, un autèntic especialista a liquidar rivals dins del camp conservador, tal com ho prova una llista de persones que ell mateix ha aconseguit marginar: Giscard d'Estaing, Raymond Barre, François Leotard, Philippe Seguin, Edouard Balladur, Simone Veil, Alain Juppé...

Entre 2004 i 2005, l'ambició Nicolas Sarkozy ha posat en marxa una estratègia de ridiculització i desprestigi de Chirac. I ho ha fet amb el vist-i-plau de la gran majoria de la dreta, farta d'un Chirac que canvia de parer com de camisa: social per fer campanya electoral, liberal per començar a governar, colbertista així que els treballadors es manifesten, ecologista quan ha de fer un discurs sobre el medi ambient, favorable a les nuclears quan cal parlar d'energia, antieuropeu i proeuropeu segons com li convé, partidari de reduir la pressió fiscal però incapaç de disminuir el cost de l'aparell d'estat. Sarkozy ha aixecat sense complexos la bandera liberal, ha estat taxatiu parlant d'immigració o delinqüència, declarant-se disposat a aplicar un remei de cavall a un estat car i no sempre prou eficaç. El "partit únic" de la dreta, la UMP (Unió per un Moviment Popular), creat per Juppé i que estava a l'exclusiu servei de Chirac, és ara a mans de Sarkozy, amb tot el que significa el control dels diners que dona l'estat i el fet de tenir dominada la confecció de les futures llistes electorals. Sarkozy es diu de dreta sense complexos, reprèn temes populars de l'extrema dreta del FN (Front Nacional) i ja va demostrar el seu talent per fer mal descreditant en pocs mesos Jean-Pierre Raffarin, que es presentava com un home nou, modest i que pretenia parlar en nom de "la França dels de baix", una fórmula que volia dir menys "classes populars" que "ni funcionaris ni parisencs".

L'autopista que havia de portar el "petit Nicolas" –Sarkozy no fa gaire més d'1 m i 60 cm d'alçada– s'ha tornat, però, una carretera perillosa, plena de revolts sense visibilitat, des que Dominique Villepin s'ha convertit en

L'ambició Nicolas Sarkozy ha posat en marxa una estratègia de ridiculització i desprestigi de Chirac

L'altre candidat, Nicolas Sarkozy, ministre de l'Interior, controla el partit de la dreta, la UMP, i ha aixecat sense complexos la bandera liberal, partidària de retallar la despesa pública.

l'hereu natural de Chirac i, sobretot, de la tradició de *grandeur* pròpia del gaul·lisme. Villepin és el discurs a l'ONU plantant cara a Bush i Blair, és l'autor de llibres de bon lector de Baudelaire i Victor Hugo, és l'home que arriba al bon lloc en el moment just –l'atur comença a recular per simples raons demogràfiques, però ell pot fer creure que és el fruit del seu voluntarisme polític–. Si Raffarin volia representar els de "baix", Sarkozy és l'home dels de "dalt" i deixa a Villepin ser el de la França dels del "mig", que com tothom sap són la majoria. Que un aristòcrata ben plantat aconsegueixi passar per l'encarnació de la classe mitjana és un d'aquests miracles als quals ens té acostumats la política.

La malaltia de Chirac, que corre el rumor que podria haver-lo deixat bormi, precipita, per tant, la carrera a la presidència. Els candidats volen situar-se en un lloc preferent i, un rere l'altre, es van descobrint. Per a Chirac, amb un país sense creixement i amb una família política que ja no el necessita, la fi de regne serà llarga, dura i trista. A l'hospital gairebé ningú no l'ha anat a visitar. Els badocs que s'interessaven pels mals de Mitterrand no s'han fet veure, aquest cop. Els únics que han fet el setge del hospital de Val-de-Grâce han estat un grup de pallasos, preocupats per la salut "del primer pallaso de França".

Octavi Martí
París